

Sagsnr.
2021 - 7172

Doknr.
792321

Dato
29-02-2024

5. opfølgning på lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af handicap

Lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af handicap trådte i kraft 1. juli 2018. Med loven blev der indført et forbud mod såvel direkte som indirekte forskelsbehandling på grund af handicap på alle områder i samfundet, ligesom der blev indført klageadgang til Ligebehandlingsnævnet over overtrædelser af forbuddet. Personer, der får medhold i overtrædelser af forbuddet, kan tilkendes en godtgørelse af Ligebehandlingsnævnet. Loven indeholder ikke en generel pligt til rimelig tilpasning eller tilgængelighed. Den 1. januar 2021 trådte en lovændring dog i kraft, hvorefter der blev indført en ret til rimelig individuel tilpasning i dagtilbud, folkeskolen, friskoler og private grundskoler (frie grundskoler)¹.

For at kunne følge, hvordan loven virker i praksis, blev det indføjet i lovbemærkningerne, at der vil ske en årlig opfølgning via oplysninger fra Ligebehandlingsnævnet, ligesom der efter tre år vil blive foretaget en mere uddybende evaluering. Den uddybende evaluering har været udskudt, men er nu påbegyndt og forventes at være færdigrapporteret medio 2024.

Denne opfølgning er den 5. opfølgning efter lovens ikrafttræden. Opfølgningen bygger på en opgørelse fra Ligebehandlingsnævnet over de af nævnets sager, som er registreret som omhandlende lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af handicap.

Opfølgningen omhandler data på sager, der er indgået og afgjort i Ligebehandlingsnævnet i perioden fra den 19. september 2022 – 18. september 2023².

Antal modtagne, afgjorte og verserende sager

Af tabel 1 fremgår det, at Ligebehandlingsnævnet i perioden fra den 19. september 2022 til den 18. september 2023 i alt har modtaget 31 klager, som relaterer sig til lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af handicap.

Tabel 1: Modtagne sager om handicap uden for arbejdsmarkedet fra 19. september 2022 – 18. september 2023

Antal sager	2022	2023	I alt
	19.sep.-31.dec.	1.jan.-18.sep.	
Indkomne sager	19	12	31
Heraf afgjorte*	13	10	23
Heraf verserende	6	2	8

¹ L 16 blev vedtaget den 22. december 2020 og trådte i kraft 1. januar 2021.

² Den 1. opfølgning omhandlede perioden fra 1. juli 2018 - 18. september 2019. Den 2. opfølgning omhandlede perioden fra 19. september 2019 – 18. september 2020. Den 3. opfølgning omhandlede perioden fra 19. september 2020 – 18. september 2021. Den 4. opfølgning omhandlede perioden fra 19. september 2021 – 18. september 2022.

Note: Sagerne er opdelt efter ankemodtaget dato. Genoptagede sager er opdelt efter dato for genoptagelsen. Tallene i tabellen er behæftet med en vis usikkerhed, da sagens indhold i nogle tilfælde først registreres, når sagen er afsluttet, hvorfor indkomne klagesager vedrørende handicap uden for arbejdsmarkedet ikke alle er blevet registreret. *Afgjorte sager indeholder i tabel 1 også sager, som er bortfaldne herunder en sag afgjort med særlig lukningsårsag og en sag, der er bortfaldne pga. forlig. For at sikre de mest aktuelle data sker der løbende efterregistreringer i data. Dette kan skabe uoverensstemmelser med tidligere offentliggjorte data for samme tidsperiode.

Kilde: Ankestyrelsens sagsbehandlingssystem. Data trukket pr. 8. november 2023

19 af sagerne er modtaget i perioden fra den 19. september 2022 til den 31. december 2022, mens der fra den 1. januar 2023 til den 18. september 2023 er modtaget 12 sager.

Ud af de i alt 31 indkomne sager har Ligebehandlingsnævnet på opgørelsestidspunktet afgjort 23 af sagerne, mens der på opgørelsestidspunktet er 8 sager, som er verserende. Det vil sige, at de er under forberedelse i sekretariatet for Ligebehandlingsnævnet, som skal sikre, at sagen er tilstrækkeligt oplyst til, at nævnet kan træffe en afgørelse.

Udfaldet af klagesager

Tabel 2 viser udfaldet af de klager, der er realitetsbehandlet i perioden fra den 19. september 2022 til den 18. september 2023. Det skal bemærkes, at antallet af indkomne sager i tabel 1 ikke er sammenligneligt med antallet af de realitetsbehandlede sagers sagsudfald, som fremgår af tabel 2. Det skyldes, at tabel 1 omhandler sager, der er modtaget i perioden fra den 19. september 2022 til den 18. september 2023, mens tabel 2 omhandler sager, der er realitetsbehandlet i denne periode. Det betyder, at der i tabel 2 kan fremgå sager, som er indkommet før den 19. september 2022.

Tabel 2: Sagsudfald for realitetsbehandlede sager om handicap uden for arbejdsmarkedet afgjort 19. september 2022 – 18. september 2023

	2022	2023	I alt
	19.sep.-31.dec.	1.jan.-18.sep.	
Medhold m. godtgørelse	8	4	12
Medhold u. godtgørelse	1	-	1
Ikke medhold	7	9	16
Afvist nævnet	15	5	20
Bortfaldne sager	-	4	4
Afslag på genoptagelse	2	1	3
Afvist sekretariatet	23	6	29
I alt	56	29	85

Note: Sager opdelt efter afgørelsesdato i de angivne perioder. For at sikre de mest aktuelle data sker der løbende efterregistreringer i data. Dette kan skabe uoverensstemmelser med tidligere offentliggjorte data for samme tidsperiode.

Kilde: Ankestyrelsens sagsbehandlingssystem. Data trukket pr. 8. november 2023

Medhold med godtgørelse i sagen

Ud af de 85 sager, som Ligebehandlingsnævnet har realitetsbehandlet i perioden fra den 19. september 2022 til den 18. september 2023, er der givet medhold med godtgørelse i 12 sager, jf. tabel 2.

Én af klagesagerne, som blev afgjort i perioden 19. september 2022 til den 18. september 2023, har angået retten til rimelig individuel tilpasning i dagtilbud, folkeskolen, friskoler og private grundskoler (frie grundskoler) for børn og unge med handicap i henhold til lovens § 9 a. Klagen angik, en forældre som klagede på vegne af sit barn i forbindelse med resultatet af en screeningsproces til

optagelse på en skole. Det fremgik af sagens lægelige oplysninger, at barnet led af cerebral parese og derfor kunne have svært ved at udtrykke sig aktivt verbalt. Nævnet vurderede, at den indklagede kommunes tilbud om ekstra tid til processen ikke var en relevant tilpasningsforanstaltning i barnets konkrete tilfælde, og at kommunen vidste eller burde vide dette. Nævnet vurderede derved, at klager havde påvist faktiske omstændigheder, som gav anledning til at formode, at klager havde været udsat for forskelsbehandling på grund af handicap i forbindelse med screeningsprocessen, og at der i den forbindelse ikke blev iværksat tilstrækkelige relevante tilpasningsforanstaltninger over for klager. Nævnet vurderede endvidere, at kommunen ikke havde løftet bevisbyrden for, at den manglende overholdelse af tilpasningsforpligtelsen var objektivt begrundet i et sagligt formål. Klager fik derfor medhold og blev tilkendt en godtgørelse på 50.000 kr.

Eksempler på sager, hvor der er givet medhold og godtgørelse

En mand havde en tidsbegrænset tilladelse til at holde servicehund i sin lejlighed

En mand klagede over forskelsbehandling på grund af handicap i forbindelse med, at hans udlejer tidsbegrænsede hans tilladelse til at holde servicehund i sin lejlighed og opstillede en række vilkår for brugen af servicehunden på ejendommens udendørsområde.

Udlejeren havde tidsbegrænset klagers tilladelse til at holde servicehund i lejligheden til den dato, hvor klagers ledsagerkort udløb. Indklagede antog således fejlagtigt, at ledsagerkortet vedrørte klagers servicehund. Der forelå ikke oplysninger om, at udlejeren skulle have ophævet tidsbegrænsningen for tilladelsen, da de under sagens oplysning for nævnet blev klar over den manglende sammenhæng mellem klagers ledsagerkort og hans servicehund.

Nævnet vurderede, at klager under disse omstændigheder havde påvist faktiske omstændigheder, der gav anledning til at formode, at klager ved tidsbegrænsningen af tilladelsen på grund af sit handicap blev stillet ringere end andre ville blive behandlet i en tilsvarende situation. Indklagede havde ikke godtgjort, at tidsbegrænsningen var objektivt begrundet i et sagligt formål. Klager fik derfor medhold i denne del af klagen og blev tilkendt en godtgørelse på 5.000 kr. herfor.

Klager havde derimod ikke påvist faktiske omstændigheder, der gav anledning til at formode, at de opstillede betingelser for brugen af servicehunden på udlejers udendørsarealer var udtryk for chikane.

Klager fik derfor ikke medhold i denne del af klagen.

En blind mand fik afslag på at medbringe sin førerhund i et pizzeria

En mand, som er blind og har en førerhund, ønskede sammen med sin far at spise hos et pizzeria. Medarbejderne hos det indklagede pizzeria afviste manden og hans far. Indklagede havde for nævnet oplyst, at manden ikke havde gjort det klart, at hunden var en førerhund, og at der ikke var tegn at se på hunden, ligesom den heller ikke bar en sele eller bælte, men derimod gik løs.

Nævnet lagde til grund, at mandens førerhund alene fungerer som et hjælpemiddel for ham, når den er iført en bøjle, som han kan holde fast i. Nævnet lagde også til grund, at mandens førerhund på tidspunktet for afvisningen var iført en bøjle. Nævnet vurderede herefter, at indklagedes praksis om ikke at tillade hunde i pizzeriaet, var et udtryk for indirekte forskelsbehandling.

Nævnet vurderede, at der ikke var et rimeligt forhold mellem det af indklagede oplyste om sikring af fødevarehygiejne og det forhold, at manden med førerhund blev afvist fra pizzeriaet uden nærmere konkret vurdering og begrundelse. Klager fik derfor medhold i klagen og blev tilkendt en godtgørelse på 5.000 kr.

En kvinde med angst fik afslag på at medbringe sin servicehund til samtaler i psykiatrien

En kvinde, der lider af invaliderende angst, fik flere gange afslag på at medbringe sin servicehund til ambulante samtaler i psykiatrien.

Nævnet vurderede, at den indklagede regions politik om ikke at tillade dyr i psykiatrien, der tilsyneladende var neutral, stillede klager, der på grund af sit handicap har behov for en servicehund, ringere end andre. Der var derfor påvist faktiske omstændigheder, som gav anledning til at formode, at kvinden ved afslaget om at medbringe sin servicehund i psykiatrien blev udsat for indirekte forskelsbehandling på grund af handicap. Det påvilede herefter regionen at bevise, at der ikke var tale om ulovlig forskelsbehandling.

Regionen beklagede forløbet, og oplyste, at man ændrede politik, da man blev bekendt med ligebehandlingslovgivningen. Regionen havde ikke oplyst om forhold, hvorefter forskelsbehandlingen skulle være begrundet i et sagligt formål.

Kvinden fik derfor medhold i klagen, og blev tilkendt en godtgørelse på 10.000 kr.

Medhold uden godtgørelse i sagen

I perioden fra den 19. september 2022 til den 18. september 2023 er der 1 sag, hvor der er givet medhold uden godtgørelse. Dette fremgår i tabel 2 under "Medhold u. godtgørelse".

Ikke medhold i sagen

Ud af de 85 sager, som Ligebehandlingsnævnet har realitetsbehandlet i perioden fra den 19. september 2022 til den 18. september 2023, er der behandlet 16 sager, hvor der ikke er givet medhold, jf. tabel 2.

Der var klaget for sent til Ligebehandlingsnævnet over sekretariatet for Ligebehandlingsnævnets afgørelse

En kvinde klagede til Ligebehandlingsnævnet over en afgørelse, som var truffet af sekretariatet for Ligebehandlingsnævnet.

Når sekretariatet har truffet afgørelse om afvisning, kan afgørelsen indbringes for nævnet inden for en frist af 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. Kvinden havde den 19. oktober 2022 indbragt klagen over sekretariatets afgørelse af 19. september 2022. Klagen var således indbragt for nævnet efter udløbet af fristen på 4 uger.

Ligebehandlingsnævnet kunne derfor ikke behandle klagen.

Eksempler på sager, hvor der ikke er givet medhold

Tilbagekaldelse af en mands våbenpåtegning var ikke udtryk for forskelsbehandling på grund af handicap

Sagen drejede sig om, hvorvidt der var grundlag for at genoptage nævnets afgørelse i en sag, som angik en klage over forskelsbehandling på grund af handicap i forbindelse med, at et medlem af en skytteforening fik tilbagekaldt sin våbenpåtegning. I sagen havde Ligebehandlingsnævnet ved afgørelse af 20. december 2021 fastslået, at klager havde udvist

retsfortabende passivitet, og at hans eventuelle krav på godtgørelse som følge af påstået forskelsbehandling på grund af handicap var bortfaldet. Klager fik med denne begrundelse ikke medhold i klagen.

I overensstemmelse med hidtidig nævnspraksis om retsfortabende passivitet havde Ligebehandlingsnævnet ved afgørelsen ikke taget stilling til, om klager var blevet udsat for forskelsbehandling i strid med handicap-forskelsbehandlingsloven. Der gælder imidlertid ikke på Ligebehandlingsnævnets område en klagefrist, som kan afskære en klager fra at få behandlet en klage over ulovlig forskelsbehandling som følge af den tid, der er forløbet fra den påståede forskelsbehandling og indtil klagens indgivelse.

Nævnet fandt på den baggrund, at særlige grunde talte for at genoptage sagen. Nævnet vurderede, at der ikke var påvist faktiske omstændigheder, der gav anledning til at formode, at tilbagekaldelsen af klagers våbenpåtegning havde sammenhæng med hans handicap.

Klager fik derfor ikke medhold.

Bortfaldne sager

Det fremgår af tabel 2, at der er 4 sager, der er afgjort som "Bortfaldne sager". En sag kan bortfalde på grund af, at klagerens krav under sagens behandling i nævnet imødekommes med forlig eller opfyldes af de indklagede. Derudover indeholder "Bortfaldne sager" også sager, der er lukket af en særlig årsag, da klager ikke har givet oplysninger om sin egen eller indklagedes identitet, eller da sagen kan indbringes for en anden forvaltningsmyndighed, og denne ikke har truffet afgørelse i sagen, hvorfor nævnet ikke kan behandle klagen.

Afslag på genoptagelse af sager og afviste sager

Ligebehandlingsnævnet kan bestemme, at en sag, hvori der er truffet afgørelse, skal genoptages, hvis særlige grunde taler herfor. Af tabel 2 fremgår det, at det er blevet afvist at genoptage 3 sager ("Afslag genoptagelse"), hvor den indklagede har bedt om at få behandlet klagen på ny.

Endelig fremgår det af tabel 2, at nævnet i alt har afvist 20 sager, mens sekretariatet i alt har afvist 29 sager i perioden. Dette fremgår henholdsvis af "Afvist nævnet" og "Afvist sekretariatet".

Nævnet og sekretariatet kan afvise at behandle en klage, hvis det f.eks. er åbenbart, at klager ikke vil få medhold i klagen, hvis nævnet ikke har kompetence til at behandle klagen eller hvis det vurderes, at der er behov for mundtlige parts- og vidneforklaringer.

Det kan være åbenbart, at klager ikke vil få medhold i sin klage, hvis der f.eks. ikke er oplysninger, der giver anledning til at formode, at klager har været udsat for forskelsbehandling i strid med lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af handicap.

Derudover har nævnet ikke kompetence til at behandle sager i de tilfælde, hvor klagen alene angår en offentlig forvaltningsmyndigheds afgørelse eller anvendelse og fortolkning af anden lovgivning, da en sådan klage falder uden for anvendelsesområdet for lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af handicap efter lovens forarbejder.

Yderligere om Ligebehandlingsnævnets og sekretariatets sagsbehandling

Principielle sager

I perioden fra den 19. september 2022 til den 18. september 2023 er der sket principiel behandling af 4 sager om handicap uden for arbejdsmarkedet.

Eksempler på principielle sager

Handicapdiskriminationsloven indebærer ikke en pligt til rimelig tilpasning eller tilgængelighed

En kvinde klagede over, at hun som kørestolsbruger ikke kunne benytte sig af en abonnementsordning til sygetransport.

Den indklagede virksomhed havde for nævnet oplyst, at de havde valgt ikke at inkludere kørestolskørsel i abonnementet, fordi de ikke havde et tilstrækkeligt antal liftvogne til at kunne tilbyde dette.

Det var nævnets vurdering, at spørgsmålet om, hvorvidt kvinden skulle kunne benytte indklagedes sygetransport, var et spørgsmål om tilgængelighed.

Handicapforskelbehandlingsloven indebærer ikke en pligt til rimelig tilpasning eller tilgængelighed. Kvinden var således ikke sikret ret til tilgængelighed efter reglerne i handicapforskelbehandlingsloven.

Kvinden fik derfor ikke medhold i klagen.

Spørgsmålet om optagelse i dagtilbud er reguleret i dagtilbudsloven, og derfor ikke omfattet af Ligebehandlingsnævnets kompetence

En mor klagede på vegne af sin mindreårige datter over, at datteren, der har et hørehandicap, ikke kunne optages i dagtilbud i nabokommunen.

Da klagen vedrørte anvendelse og fortolkning af dagtilbudsloven, faldt klagen uden for Ligebehandlingsnævnets kompetence.

En kvinde med infantil autisme og angst fik afslag på at medbringe sin servicehund i et badeland

En kvinde klagede over forskelsbehandling på grund af handicap i forbindelse med, at hun blev nægtet adgang med sin servicehund til det indklagede badeland.

Kvinden led af infantil autisme og blandet angsttilstand. Nævnet vurderede, at hun havde påvist faktiske omstændigheder, der tydede på, at hun ved afslaget på at medbringe sin servicehund var blevet udsat for indirekte forskelsbehandling på grund af handicap.

Det indklagede badeland havde oplyst, at man som et del af sit regelsæt havde et generelt forbud mod dyr i badelandet af hensyn til badelandets kvalitets- og hygiejnestandarder.

Nævnet vurderede, at det indklagede badeland havde løftet bevisbyrden for, at det var nødvendigt med et generelt forbud mod dyr i badelandet for at opnå formålet om at sikre badelandets kvalitets- og hygiejnestandarder. Nævnet vurderede også, at der var et rimeligt forhold mellem det ønskede mål, og hvor indgribende forskelsbehandlingen var for kvinden.

Kvinden fik derfor ikke medhold.

Formandsafgørelser

Skønnes en sag at kunne afgøres i overensstemmelse med fast rets- eller nævnsspraksis, kan afgørelsen træffes af et medlem af formandsskabet alene.

Nævnets formand har i perioden fra den 19. september 2022 til den 18. september 2023 truffet afgørelse i 14 ud af de 85 afgjorte sager i tabel 2. Af de 14 formandsafgørelser har 10 været afvisninger af at behandle klagen, 1 har været afslag på genoptagelse, mens der ikke blev givet medhold i 3 sager.

Sagsbehandlingstid

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i Ligebehandlingsnævnet er i 2023 på 42,5 uger. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for sager om forskelsbehandling uden for arbejdsmarkedet er i 2023 på 43,2 uger.

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i Ligebehandlingsnævnet fra den 19. september 2022 til den 18. september 2023 er på 47,1 uger. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for sager om forskelsbehandling uden for arbejdsmarkedet fra den 19. september 2022 til den 18. september 2023 er på 50,3 uger.

Udviklingen i sager om handicap uden for arbejdsmarkedet

Af tabel 3 ses det, at antallet af modtagne sager er steget over årene fra 2019 til 2021, hvorefter der er sket et fald.

I perioden 1. januar til 18. september 2019 modtog Ligebehandlingsnævnet 33 sager, mens nævnet modtog 70 sager i perioden 19. september 2019 til 18. september 2020.

Nævnet modtog i perioden 19. september 2020 til den 18. september 2021 161 sager. Det skal dog bemærkes, at 60 af de 161 sager, som Ligebehandlingsnævnet har modtaget i perioden fra 19. september 2020 til 18. september 2021, har vedrørt COVID-19.

I perioden 19. september 2021 til 18. september 2022 modtog Ligebehandlingsnævnet 73 sager. I perioden fra den 19. september 2022 til den 18. september 2023 modtog Ligebehandlingsnævnet 31 sager.

Tabel 3: Modtagne sager om handicap uden for arbejdsmarkedet fra 1. januar 2019 – 18. september 2023

Antal sager	2019	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	I alt
	1. jan. 19 - 18. sep. 19	19. sep. 19- 18. sep. 20	19. sep. 20 - 18. sep. 21	19. sep. 21 - 18. sep. 22	19. sep. 22 - 18. sep. 23	
Modtagne sager	33	70	161	73	31	368

Note: Sagerne er fordelt efter, hvornår Ankestyrelsen har modtaget klagen. I genoptagede sager bruges genoptagelsesdatoen. For at sikre de mest aktuelle data sker der løbende efterregistreringer i data. Dette kan skabe uoverensstemmelser med tidligere offentliggjorte data for samme tidsperiode.

Kilde: Ankestyrelsens sagsbehandlingssystem. Data trukket pr. 8. november 2023.

Tabel 4: Sagsudfald for realitetsbehandlede sager om handicap uden for arbejdsmarkedet afgjort fra den 1. januar 2019 – 18. september 2023

Antal sager	2019	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	I alt
	1. jan. 19 - 18. sep. 19	19. sep. 19 - 18. sep. 20	19. sep. 20 - 18. sep. 21	19. sep. 21 - 18. sep. 22	19. sep. 22 - 18. sep. 23	
Medhold m. godtgørelse	2	3	10	6	12	33
Medhold u. godtgørelse	-	1	1	-	1	3
Ikke medhold	1	4	9	27	16	57
Afvist nævnet	1	13	26	59	20	119
Bortfaldne sager	6	3	9	14	4	36

Afslag på genoptagelse	-	2	1	6	3	12
Afvist sekretariatet	2	1	2	46	29	80
I alt	12	27	58	158	85	340

Note: Sager opdelt efter afgørelsesdato i de angivne perioder. For at sikre de mest aktuelle data sker der løbende efterregistreringer i data. Dette kan skabe uoverensstemmelser med tidligere offentliggjorte data for samme tidsperiode.

Kilde: Ankestyrelsens sagsbehandlingssystem. Data trukket pr. 8. november 2023.